

[Ministeren for offentlige arbejder.]

Det er rent fysisk således, at man ved at lade naturen gå sin gang i de fleste tilfælde vil beholde den kendte natur med strand, klit eller klint, men griber man ind i naturens gang med beskyttelsesværker, mister man i tidens løb strandkarakteren, og man kan meget let forvolde skade på en anden kyststrækning.

Som jeg nævnte må man altså vurdere problemstillingen temmelig bredt. Hvis man udfører beskyttelsesværker, vil man muligvis bevare noget land, men karakteren af landskabet kan gå tabt. Jeg taler her om problemet i bred almindelighed, individuelle situationer og individuelle fravigelser kan naturligvis foreligge.

Med hensyn til det andet hovedelement i sagen, spørgsmålet om, hvem der skal betale, vil jeg også fremsætte nogle bemærkninger i relation til hr. Jens Fogeds motivering, selv om jeg var stærkt inde på det spørgsmål i tinget i sidste måned under besvarelsen af et spørgsmål fra folketingsmedlem fru Lone Nielsen.

Det er klart, at den lovgivning, som gælder på dette område — det er digeloven fra 1874 og kystsikringsloven fra 1922 — ganske tydeligt forudsætter, at det er ejerne af de ejendomme, som man ønsker at beskytte, der i fællesskab må drage omsorg for udførelse af og bekoste anlæg til værn mod havet. Der er altså principielt ikke tale om en statsopgave her. Heraf følger også, at staten ikke er ansvarlig, fordi kyster nedbrydes eller oversvømmelser indtræffer.

Noget helt andet er — efter at jeg har understreget denne principielle retningslinje, som fremgår af de to love, jeg har omtalt — at staten, når betydelige værdier og interesser har stået på spil, rent faktisk er trådt til efter en konkret vurdering. Staten har i visse tilfælde bidraget med skiftende andele, således som tilfældet er for de sønderjyske og de lolland-falsterske digers vedkommende, eller staten har udført anlæggene helt for statens egen regning, således

som det er tilfældet flere steder langs den jyske vestkyst.

Beslutningerne er gennem de sidste hundrede år sket efter en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde enten i form af en særlig lov eller ved ganske særlige bevillinger til disse bestemte formål. Jeg må her erklære, at det ikke kan være rigtigt at bryde med denne hundredårige fastgroede praksis. Skal staten træde til på visse steder, må det ske efter en konkret vurdering af, om staten skal træde til, og i hvilket omfang staten skal deltage i foranstaltningernes finansiering.

Jeg sagde, at staten i forskellige situationer var trådt til, når betydelige værdier og interesser har stået på spil. Heri ligger noget meget afgørende. Foranstaltninger til værn mod havet er kostbare. De værdier, som skal beskyttes, må så stå i et vist forhold til de beløb, der ofres. Man kan have al mulig sympati for den grundejer, hvis jord og måske hus tages af havet, men om man skal gribe ind og hindre dette, er i første omgang et økonomisk spørgsmål, og et helt andet spørgsmål er, om landets samlede bestand af skatteydere skal betale.

I diskussionen om, hvad staten skal gøre, og hvad staten ikke skal gøre, er realiteten jo hele tiden, også i denne debat, den, at man skal hente penge hos nogle til gavn for andre. Det er jo ikke således, at grundejerne langs havets kyster, heller ikke vestkysten, er én bestemt kategori. Man undres ofte over den letsindighed, hvormed man har placeret f. eks. nye sommerhusområder, men somme tider også anden bebyggelse, nær en nedbrydningskyst. Her må både grundejere og vel i visse tilfælde også kommuner tage et medansvar. Det må for alle være klart, at det kan ikke være statens opgave at træde til i disse situationer.

Der kunne være grund til her at spørge, om folketingets partier er indstillet på at gennemføre et totalt forbud mod bebyggelse langs Jyllands vestkyst, således at der kun skulle bygges med udtrykkelig tilslutning